

РЕШЕНИЕ

№ 776

гр. Шумен, 18.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ШУМЕН, XII-И СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния
състав:

Председател: Надежда Д. Кирилова

при участието на секретаря Теменужка Б. Димитрова
като разгледа докладваното от Надежда Д. Кирилова Гражданско дело №
20233630100882 по описа за 2023 година

Предявен е положителен установителен иск, с правна квалификация чл. 422 от ГПК, във вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, във вр. чл. 538, ал. 1 от Търговския закон /ТЗ/, във вр. чл. 535 от ТЗ.

Производството по настоящото дело е образувано по искова молба от „Малинели“ ООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, р-н Одесос, ул. „*** № 1, ет. 1, ап. 1, представлявано от управителя Александра Власева, чрез пълномощника адв. Десислава Везенкова от Адвокатска колегия – Варна, със съдебен адрес: гр. Варна, ул. „****“ № 41 - 43, ет. ***р, офис 1.1 против „Агротоник“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Шумен, ул. „****“ № 98, вх. А, ет. 2, ап. 3 и М. С. Х., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Шумен, ул. „****“ № 98, вх. А, ет. 2, ап. 3.

Ищецът твърди, че на 01.08.2020 г. ответникът „Агротоник“ ООД издал в тяхна полза Запис на заповед, по силата, на който се задължил да му заплати сумата от 18 200 лв., с падеж 01.08.2020 г. Посоченият запис на заповед бил авалиран от втория ответник М. С. Х.. Излагат, че записът на заповед бил издаден по повод на каузална сделка и за целите на обезпечение изпълнението на поетите от ответното дружество задължения по договор № Wht9 от 04.06.2020 г. за доставка на пшеница, реколта 2020 г., със страни „Малинели“ ООД, като купувач и „Агротоник“ ООД, като продавач. Сочи, че по силата на цитирания договор ответникът-продавачът поел задължение да и м прехвърли в срок до 31.07.2020 г. собствеността върху 50 т. пшеница от български произход, реколта 2020 г., опаковка - 100 % насипно, по предварително определени от страните в договора качествени показатели, като за целта купувачът заплащал на продавача цена от 280 лв. за метричен тон от стоката, без ДДС.

Ищецът твърди, че изпълнил задължението си по чл. 1.1, във вр. чл.6.1 и 6.3 от договора, като с преводно нареждане от 10.06.2020 г. заплатил авансово цялата покупна цена, за което ответника „Агротоник“ ООД било издало фактура № 151/10.06.2020 г. за заплатен аванс пшеница реколта 2020 г., 50 т. по 280 лева/т. по договора, на стойност 14 000 лв.

Ищецът излага, че съгласно чл. 7, ал. 1 от цитирания договор страните уговорили, че

ако продавачът не изпълнил задължение да достави и предаде на купувача стоката, предмет на този договор, в заявения срок, или забави предаването му, то продавачът дължал неустойка в размер на всички претърпени вреди, пропуснати ползи и извършени разходи, но не по-малко от 30 % от стойността на непредаденото количество стока, а според чл. 9 от договора - за обезпечаване на вземанията на купувача по т.6.2. и 6.3 от договора, продавачът издавал Запис на заповед на купувача на стойност 30% по висока от стойността на закупената стока без ДДС, платима без разноски и протест. Твърди, че сумата по запис на заповед от 18 200 лв. обезпечавала връщането на платената продажна цена от 14 000 лв., увеличена с 30 %.

Ищецът твърди също, че поради пълното неизпълнение от страна на ответното дружество да им достави уговореното количество пшеница, страните подписали протокол за прихващане от 18.12.2020 г., според който „Агротоник“ ООД се е задължило да им заплати предадената в аванс по договора за продажба на 50 тона пшеница сума от 14000 лв., в която връзка ответното дружество издало и обективизираното в протокола кредитно известие № 0000000180/18.12.2020 г. към фактура № 0000000151 от 10.06.2020 г., за връщане на платеща - купувач „Малинели“ ООД на авансово платената сума от 14 000 лв. с основание недоставена пшеница - 50 тона, реколта 2020 г., при цена 280 лв. за метричен тон. Сочат, че прихващането било осъществено до по-малкото от двете насрещни вземания, като ответното дружество оставало да им дължи на исковата сума от 7 294.44 лв., съставляваща част от платената от тяхна страна авансова сума за покупка на 50 мт. пшеница, връщането на която било обезпечена с процесния запис на заповед.

Тъй като ответното дружество „Агротоник“ ООД не заплатило, съгласно протокола за прихващане от 18.12.2020 г. сумата от 7 294.44 лв., за което било издадено кредитно известие № 0000000180/18.12.2020 г. към фактура № 0000000151 от 10.06.2020 г., пред ШРС било подадено заявление по чл. 417 от ГПК за издаване на заповед за незабавно изпълнение за сумата от 7 294.44 лв., представляваща част от главницата, по запис на заповед от 01.08.2020 г., с падеж на 01.08.2020 г., издаден от ответното дружество, с уговорки без протест и без разноски, авалиран от М. С. Х., по което било образувано ч.гр.дело № 2448/2021 г. по описа на ШРС. Поради подадено от ответниците в законоустановения срок възражение по чл. 414 от ГПК, пред ШРС било образувано гр. дело № 59/2022 г. по описа на ШРС. С Решение № 320/22.12.2022 г. на ШОС, постановено по в.гр.дело № 373/2022 г. по описа на ШОС, Решение № 458 от 07.06.2022 г. по гр.дело № 59/2022 г. по описа на ШРС било отменено, като въззивният съд уважил предявения от „Малинели“ ООД, с ЕИК *** срещу „Агротоник“ ООД, с ЕИК *** и М. С. Х. установителен иск по чл. 422, ал. 1 от ГПК за признаване за установено, че ответниците, дължат солидарно на „Малинели“ ООД сумата от 7 294.44 лв., представляваща част от вземане за 18 200 лева, по запис на заповед издаден от „Агротоник“ ООД, в полза на „Малинели“ ООД, на 01.08.2020 г., с падеж на 01.08.2020 г. с уговорки без протест, авалиран от М. С. Х. за обезпечение на вземания, за неустойка и връщане на авансово платена цена, по договор за покупка № Wh9/04.06.2020 г., сключен между „Малинели“ ООД и „Агротоник“ ООД, присъдени по ч. гр. дело № 2448/2021 г. по описа на ШРС.

Ищецът твърди, че поради пълното неизпълнение на договорните си задължения и на основание чл. 7.1 от договора, длъжникът дължал и заплащане на неустойка за забава в размер на 30 % от стойността на непредаденото количество пшеница, която неустойка понастоящем била в размер на 4 200 лв. и била част от сумата по запис на заповед от 01.08.2020 г. Ищецът твърди също, че със сумата, присъдена по решението по в. гр. дело № 373/2022 г. по описа на ШОС, от 7 294.44 лв. било погасено само вземането за главницата за връщане на авансово платената цена по договора, но не и това за неустойчното вземане на „МАЛИНЕЛИ“ ЕООД, в размер на 30 % от продажната цена на договора, което неустойчно вземане било обезпечено с процесния запис на заповед и било в размер на 4 200 лв. от общата сума по запис на заповед. Излагат, че вземането по запис на заповед било общият

сбор между заплатената от ищцовото дружество - купувач аванс от 14 000 лв. и неустойното вземане от 4 200 лв., като сумата по запис на заповед от 18 200 лева обезпечавала връщането на платения аванс от 14 000 лв. и неустойка в размер на 4200 лв.

Тъй като до датата на падежа ответникът не заплатил посочената сума от 4 200 лв., представляваща част от дължима главница по запис на заповед, издадена на 01.08.2020 г., иницирали производство по чл. 417 от ГПК пред ШРС, по повод, на което им били издадени заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист. Въз основа на издадения изпълнителен лист ищецът завел изпълнително дело № 20217750400338 по описа на ЧСИ Ясен Бойчев, рег. № 775 с район на действие Окръжен съд - Шумен, като предмет на делото били сумите по издадения изпълнителен лист по посоченото ЧГД, както и други суми по други изпълнителни листи, издадени срещу ответното дружество. Тъй като след получаване на поканата за доброволно изпълнение от страна на ответниците са били подадени възражения, за ищцовото дружество е възникнало задължение да установи претенцията си по съдебен ред.

С настоящата искова молба предявява положителен установителен иск срещу ответниците, като моли съда да признае за установено, че „Агротоник” ООД, ЕИК *** и М. С. Х., ЕГН ***** дължат солидарно на „Малинели“ ООД, с ЕИК131550089 сумата от 4 200 лева, представляваща част от главница, дължима сума по запис на заповед от 01.08.2020 г., с падеж 31.07.2020 г. Молят също ответниците да бъдат осъдени да заплатят на ищцовото дружество и направените в заповедното и в настоящото производство разноски.

В съдебно заседание ищцовото дружество, редовно призовано, представляващият дружеството се явява лично и с упълномощен представител – адв. Десислава Везенкова от ВАК, като поддържат изцяло предявения иск. В съдебно заседание излагат конкретни мотиви в тази насока.

Препис от исковата молба, ведно с приложенията към нея са били редовно връчени на ответниците. В законоустановения едномесечен срок от страна на всеки един от тях е бил депозиран писмен отговор.

В отговора ответниците заявяват, че считат предявения иск за неоснователен и недоказан. Твърдят, че между ищцовото дружество и „Агротоник” ООД съществували търговските взаимоотношения по силата на множество договори за доставка на земеделска продукция, в т. ч. и процесния Договор за продажба на пшеница с № Wht9/04.06.2020 г., а и други такива, за които не е имало сключени договори. Твърдят, че като обезпечение на задължението по цитирания договор на 04.06.2020 г. издали в полза на ищцовото дружество запис на заповед за обща сума в размер на 18 200 лева. Твърдят, че всички факти и обстоятелства досежно неизпълнението на поетото задължение по процесната запис на заповед били неверни, като ищцовото дружество угодно било пропуснало да разясни съществени факти и обстоятелства, случили се след датата на подписване на процесните договор и запис на заповед. Сочат, че във връзка с изпълнение на поетите задължения ответното дружество извършило следните доставки, за които бил съставен приемо-предавателен протокол от 30.07.2020 г., а именно: на 12.07.2020 г. - 36.78 мт пшеница реколта 2020 г.; на 30.07.2020 г. - 29.98 мт пшеница реколта 2020 г. и на 30.07.2020 г. - 31.14 мт пшеница реколта 2020 г.

Твърдят, че предадените количества по процесния договор, обезпечен с процесната запис на заповед, навишавали договореното количество с 47 мт, но според търговската практика, изградена между страните, разликите в количествата предадена стока, се изравнявали в парични средства след издаване на съответните счетоводни документи, но и след доставките, като това било сторено и тогава, като търговските взаимоотношения продължили до месец декември 2020 г., чрез доставка на други зърнени култури /слънчоглед, пшеница и царевица/.

Твърдят също, че посоченото от ищцовото дружество прихващане, извършено на 18.12.2020 г., за което е бил съставен нарочен протокол, не било по повод пълното

неизпълнение на процесния договор, а било акт, с който в края на календарната година страните по процесния договор, както и по всички други договори между страните, взаимно са си уточнявали насрещните си финансови задължения, при което били достигнали до едно общо заключение и решили да бъдат издадени кредитни известия към конкретни фактури.

Излагат, че кредитно известие с № 180/18.12.2020 г. за анулиране на фактурата с № 151/10.06.2020 г., не било по повод задължение за връщане на авансово платената по процесния договор цена в размер на 14 000 лв., а по-точно по повод годишното счетоводно приключване на търговските взаимоотношения между страните в края на календарната 2020 г., както и че с подписването на Протокола за прихващане на 18.12.2020 г. страните били уредили окончателно своите взаимоотношения относно взаимните им насрещни престации, възникнали по повод различни договорни взаимоотношения, при което процесният договор и обезпечащия го запис на заповед, не би следвало да се разглеждат самостоятелно и да се черпят права от вече отчетено действието на всички търговски взаимоотношение с протокола.

Сочат също, че според постановено по в. гр. дело № 373/2022 г. по описа на ШОС решение, съдът не е уважил частично предявен иск за сумата в размер на 7 294.44 лв., доколкото същият не е бил частично предявен, а уважената от въззивния съд исковата претенция, представлявала част от описаната в обезпечаващия запис на заповед сума в общ размер на 18 200.00 лв. и била уважена именно защото съда бил установил съвпадение на претендираната сума в размер на 7 294.44 лв. и сумата, описана в Протокола за прихващане от 18.12.2020 г., както и че за тази сума липсвали доказателства за нейното изплащане до завеждане на исковата претенция, но същевременно съдът не бил разгледал въпроса, свързан с възражението на ответника относно същата сума, а именно, че процесната сума била дължима не на основание обезпечаващия запис на заповед, а на основание протокола за прихващане на суми, възникнали на основание по други насрещни между страните престации. Доколкото обаче същата била предявена по реда на заповедното производство, то съда се е обвързал с реда на чл. 422 и сл. от ГПК и постановил своето решение, с което е установил наличието на недовършени финансови задължения на ответното дружество към ищеца.

На следващо място сочат, че с подписване на Протокола от 18.12.2020 г. следвало да се приеме, че били приключили всички поети до 18.12.2020 г. ангажименти на страните, с различни облигационни инструменти и доколкото с този протокол били уредени различните престации следвало да се предположи, че това бил един извънсъдебен акт, при който всяка от страните направила своите отстъпки и били постигнали взаимно доброволно уреждане на насрещните си престации, а така уредените извънсъдебно взаимоотношения не били обвързани с договорената в процесния договор неустойки. С така подписания протокол страните приключили общо 5 договора за доставка не само на пшеница, а така също и за доставка на ечемик, царевица и слънчоглед. Издадени били общо единадесет фактури и три кредитни известия, част от които не били обвързани с подписани договори, но всички те били обект на изследване при подписването на Протокола за прихващане от 18.12.2020 г. Излагат, че обвързването на настоящия иск само с един от договорите и с една от фактурите, за да се търси обезщение от евентуалното неизпълнение, считат като злоупотреба с право.

Молят предявеният иск да бъде отхвърлен изцяло.

В съдебно заседание за ответника „Агротоник“ ООД, редовно призован, не се явява представител и не изразява становище по съществото на спора.

В съдебно заседание за ответницата М. С. Х., редовно призована, не се явява лично, не изпраща упълномощен представител и не изразява становище по съществото на спора.

ШРС, след като взе в предвид събраните по делото доказателства и становища на страните, преценени поотделно и в тяхната съвкупност и като съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа страна следното:

На 04.06.2020 г. между ищцовото дружество „Малинели“ ООД, като купувач и

ответното дружество „Агротоник“ ООД, като продавач бил сключен Договор за покупка № Whт9 от 04.06.2020 г., с предмет: доставка на 50 мт. пшеница, реколта 2020 г., на цена 280 лева на тон без ДДС. Съгласно клаузата на чл. 4.1 от Договора, ответното дружество се задължило да предостави на ищцовото дружество горното количество зърно до 31.07.2020 г. Според чл. 6.1 от цитирания договор, купувачът заплаща на продавача цена от 280 лева за метричен тон от стоката, без ДДС, натоварено на камиони в гр. Шумен, а според чл. 6.3 от същия договор, плащането на стоката се извършва по банковата сметка на продавача, както следва: 100% от стойността на стоката се заплащат авансово при осъществяване на доставката, срещу представяне от продавача на подписани и подпечатани: договор за покупко-продажба на пшеница, данъчна фактура за 100% от стойността на стоката и запис на заповед на стойност 30% по висока от стойността на закупената стока без ДДС, платими без разноски и протест. Съобразно чл. 7.1 от цитирания договор страните уговорили, че ако продавачът не изпълнил задължение да достави и предаде на купувача стоката, предмет на този договор, в заявения срок, или забави предаването му, то продавачът дължи неустойка в размер на всички претърпени вреди, пропуснати ползи и извършени разходи, но не по-малко от 30 % от стойността на непредаденото количество стока.

От представеният запис на заповед е видно, че същият е издаден на 01.08.2020 г. в гр. Варна от първия ответник „Агротоник“ ООД в полза на ищеца за сумата от 18 200 лева, като падежа е определен на конкретна дата - 01.08.2020 г., когато е и предявен за плащане. Записът е авалиран от представителя на търговеца – издател М. С. Х..

От представените по делото фактура № 151/10.06.2020 г. и преводно нареждане от 10.06.2020 г. става ясно, че „Малинели“ ООД е изпълнило задължението си по чл. 1.1 във връзка с чл.6.1 и 6.3 от договора, като е заплатило авансово цялата покупна цена, за което „Агротоник“ ООД е издало посочената фактура за заплатен аванс пшеница реколта 2020 г., 50 т по 280 лева/мт. по договора, на стойност 14 000 лева.

От представения от ответниците Приемо предавателен протокол от 30.07.2020 г., подписан и от ищцовата страна е видно, че ответника е доставил на ищеца следните количества зърно - на 12.07.2020 г. – 36.78 мт, на 30.07.2020 г. – 29.98 мт, и на 30.07.2020 г. – 31.14 мт пшеница реколта 2020 г.

От представения Протокол за прихващане от 18.12.2020 г. е видно, че на горната дата страните се споразумели да бъдат прихванати задълженията, респективно вземанията на двете фирми по следните фактури - задължения на „Малинели“ ООД - фактура № 158/08.07.202 г. – 8 385.30 лева, № 171/10.09.2020 г. – 13 962.26 лева, общо 22 347.56 лева, а фактурите, издадени от „Агротоник“ ООД - КИ № 179/18.12.2020 г. за 588 лева, КИ 180/18.12.2020 г. за 14 000 лева и КИ № 181/18.12.2020 г. за 15 054 лева, общо 29 642 лева, и страните са се споразумели остатъка след прихващането – 7 294.44 лева ще бъде преведен по банков път от ответника „Агротоник“ ООД.

Тъй като ответното дружество „Агротоник“ ООД не заплатило съгласно протокола за прихващане от 18.12.2020 г. сумата от 7 294.44 лева, със Заявление за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист по чл. 417 от ГПК, ищеца сезирал Районен съд - Шумен, по което било образувано ч. гр. дело № 2 448/2021 г. по описа на ШРС, и била издадена заповед за изпълнение на парично задължение срещу ответниците за горната сума.

Доколкото след връчване на заповедта длъжниците /ответниците по настоящото дело/ подали в законоустановения срок възражения по чл. 414 от ГПК, ищеца предявил иск по чл. 422 от ГПК и било образувано в Районен съд – гр. Шумен гр. дело № 59/2022 г. С Решение № 320/22.12.2022 г. на Окръжен съд - Шумен, постановено по в. гр. дело № 373/2022 г. по описа на ШОС, Решение № 458 от 07.06.2022 г. по гр.дело № 59/2022 г. по описа на ШРС било отменено, като въззивният съд уважил предявения от „Малинели“ ООД срещу ответниците „Агротоник“ ООД и М. С. Х. установителен иск по чл. 422, ал. 1 от ГПК за признаване за установено, че ответниците, дължат солидарно на „Малинели“ ООД сумата от 7 294.44 лева /предявен като частичен иск от 18 200 лева/, представляваща неизплатено

задължение по запис на заповед, издаден от „Агротоник“ ООД, в полза на „Малинели“ ООД, на 01.08.2020 г., с падеж на 01.08.2020 г., за сумата от 18 200 лева, авалиран от М. С. Х., за обезпечение на вземания, за неустойка и връщане на авансово платена цена, по договор за покупка № Wht9/04.06.2020 г., сключен между „Малинели“ ООД и „Агротоник“ ООД, присъдени по ч. гр. дело № 2448/2021 г. по описа на ШРС.

Впоследствие, доколкото със сумата, присъдена с цитираното решението по в. гр. дело № 373/2022 г. по описа на ШОС, от 7 294.44 лева било погасено само вземането за главницата за връщане на авансово платената цена по договора, но ответниците не им заплатили дължимата на основание чл. 7.1 от договора сума за неустойното вземане на „Малинели“ ООД, възлизащо в размер на 30 % от продажната цена на договора - в размер на 4 200 лева, което неустойно вземане било обезпечено с процесния запис на заповед, със Заявление за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист по чл. 417 от ГПК, ищеца сезирал Районен съд - Шумен, по което било образувано ЧГД № 43/2023 г. по описа на ШРС, по повод, на което му била издадена заповед № 15/09.01.2023 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК и изпълнителен лист № 26/09.01.2023 г. за сумата от 4 200 лв., дължима по менителничния ефект и направените от заявителя разноски за държавна такса в заповедното производство в размер на 499.00 лв. След надлежно извършена процедура по връчване на поканата за доброволно изпълнение и заповедта за изпълнение на задължението, в срока за възражение срещу заповедта за изпълнение по чл. 414, ал. 2 от ГПК длъжниците /ответниците по настоящото дело/ оспорили дължимостта на вземането с довод, че не дължат изпълнение на вземането по издадената заповед за изпълнение. Тъй като срещу издадените заповед и изпълнителен лист било депозирано възражение от страна на длъжниците по реда на чл. 414 от ГПК, за ищеца възникнало задължение да установи претенцията си по съдебен ред. Настоящият иск е предявен именно във връзка с депозираното възражение от страна на ответниците в срока по чл. 414, ал. 1 от ГПК.

Така установената фактическа обстановка се потвърждава от всички събрани по делото писмени доказателства и по-специално от: заверено копие на запис на заповед от 01.08.2020 г.; Договор за покупка № Wht9/04.06.2020 г.; заверено копие на Протокол за прихващане от 18.12.2022 г.; заверено копие на кредитно известие № 0000000180/18.12.2020 г. към фактура № 0000000151 от 10.06.2020 г.; заверено копие на фактура № 0000000151 от 10.06.2020 г.; заверено копие на преводно нареждане от 10.06.2020 г., Пълномощно, разписка за държавна такса, заверено копие от Приемо-предавателен протокол от 30.07.2020 г., материалите, приложени по ЧГД № 43/2023 г. по описа на ШРС.

При така установената фактическа обстановка съдът приема от правна страна следното:

Съгласно трайно установената практика на ВКС предмет на делото по предявен установителен иск по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК в хипотеза на издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 от ГПК въз основа на запис на заповед е вземането по редовен от външна страна менителничен ефект. В производството по чл. 422, ал. 1 от ГПК ищецът - кредитор, който се е снабдил със заповед за изпълнение въз основа на запис на заповед, доказва вземането си, основано на менителничния ефект - съществуването на редовен от външна страна запис на заповед, подлежащ на изпълнение. Когато ответникът - длъжник се защитава срещу иска с общо оспорване на вземането, без да противопоставя конкретни възражения срещу съществуването му, ищецът - кредитор не е длъжен да сочи основание на поетото със записа на заповед задължение и да доказва възникването и съществуването на каузално правоотношение между него и издателя, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед. Доказването на каузално правоотношение като причина за издаване на записа на заповед е необходимо само в случай на въведени от страните твърдения и възражения за обвързаност на записа на заповед с конкретно каузално правоотношение, от което длъжникът черпи релативни възражения, относими към погасяването на вземането по

записа на заповед. В този случай тежестта за доказване на каузалното правоотношение и на обвързаността му със записа на заповед се разпределя в съответствие с общото правило на чл. 154, ал. 1 от ГПК като всяка от страните доказва фактите, на които основава твърденията и възраженията си и които са обуславящи за съществуването или несъществуването на установяваното в производството по чл. 422, ал. 1 от ГПК менителнично вземане. При заявено от ответника - издател на ефекта относително възражение, обуславящо несъществуване на вземането по записа на заповед, същият следва да докаже фактите, на които основава възражението си. В този случай, ако кредиторът - поемател сочи друго каузално правоотношение, по повод или във връзка с което, според него, е издаден записът на заповед /в исковата молба или с оглед отговора на ответника на исковата молба/, ищецът носи тежестта на доказване на обстоятелствата, на които основава твърденията си. Недоказването и от двете насрещни страни на поддържаните от тях различни конкретни каузални правоотношения, съответно на връзката им със записа на заповед, няма за последица погасяване/несъществуване на вземането по менителничния ефект, тъй като при неоснователност на релативното възражение на ответника ищецът не дължи доказване на възникване/съществуване на каузално правоотношение, по повод на което е издадена ценната книга, така както не дължи установяването му в хипотеза на липса на относително възражение от ответника. В този смисъл е и константната съдебна практика и по-конкретно Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК, Решение № 17 от 16.02.2015 г. на ВКС по т. д. № 116/2014 г., II т. о., ТК, Решение № 38 от 7.04.2015 г. на ВКС по т. д. № 1008/2014 г., I т. о., ТК и др.

В настоящия случай от материалите по делото се установява по безспорен начин, че ищецът сочи обвързаност на записа на заповед с конкретно каузално правоотношение. В същото време страните не спорят по валидността на сключения между тях Договор за покупка № Wht9 от 04.06.2020 г., като основния спорен въпрос е изпълнението на задължението на ответника по този конкретен договор.

На първо място, следва да се отбележи, че длъжниците не са изтъквали в производството абсолютни възражения срещу редовността на ценната книга. При преценка на приложения запис на заповед от 01.08.2020 г., съдът намира, че същият съдържа изрично посочените в разпоредбата на чл. 535, ал. 1 от ТЗ реквизити, като наименование „запис на заповед“ в текста на документа на български език; безусловно обещание да се плати определена сума пари /в случай сумата от 18 200 лева/; падеж /01.08.2020 г./; място на плащане /гр. Варна/; името на лицето на което или на заповедта, на което трябва да се плати /„Малинели“ ООД, гр. Варна, с ЕИК 103824768/; дата на издаване /01.08.2020 г./ и подпис на издателя и данни на авалиста. Записът на заповед е самостоятелна правна сделка от категорията на абстрактните, при която основанието е извън съдържанието на документа. В качеството му на абстрактна правна сделка редовният от външна страна запис на заповед доказва вземането на поемателя за обещаната от издателя парична сума, което вземане е предмет на делото в производството по чл. 422, ал. 1 от ГПК. Наличието на редовен от външна страна запис на заповед, посочен в исковата молба като единствен източник на установяваното по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК парично вземане, освобождава ищеца от задължение да доказва съществуването на каузално правоотношение с издателя като причина за издаване на записа на заповед. Доказването на каузалното правоотношение в този случай е в тежест на ответника - издател на записа на заповед, доколкото същият е въвел своевременно в процеса възражения за несъществуване на вземането по записа на заповед, основани на каузално правоотношение с издателя.

Съдът като съобрази материалите по делото и становищата на страните намира за доказано, че приложения запис на заповед от 01.08.2020 г. е издаден във връзка с конкретно каузално отношение и по-конкретно като обезпечение на задължението, възникнало във връзка с Договор за покупка № Wht9 от 04.06.2020 г., с предмет: доставка на 50мт. пшеница, реколта 2020 г., на цена 280 лева на тон без ДДС на обща стойност 14 000 лв., а също така и

на неустойчно вземане в размер на 30% от продажната цена по посочения договор в размер на 4 200 лева. В тази връзка съдът съобрази обстоятелството, че видно от материалите по делото сумата, за която е издаден посочения запис на заповед /18 200 лева/ напълно съвпада със сбора от стойността на авансово платената пшеница по процесния договор /14 000 лева/ и неустойното вземане /4 200 лева/, което е било предмет на договореностите между страните по Договор за покупка № Wht9 от 04.06.2020 г.

От представения от ищеца Протокол за прихващане от 18.12.2020 г. несъмнено и с категоричност става ясно както за наличие и на други облигационни правоотношения между страните, по които са били доставени различни количества пшеница, така че и в края на годината между страните е сключеното споразумение, по което страните са приели, след извършено прихващане, че ответника дължи на ищеца сумата от 7 294.44 лева.

С влязло в сила Решение № 320/22.12.2022 г. на Окръжен съд - Шумен, постановено по в. гр. дело № 373/2022 г. по описа на ШОС, между същите страни и за същия Договор за покупка № Wht9 от 04.06.2020 г., съдът е приел, че „издавайки процесната ценна книга на 01.08.2020 г., ответникът не би се задължил за вече изпълнено задължение, а и от размера на поетото задължение по записа на заповед и количеството - 50 мт., при цена 280 лева, /включително уговорената между страните неустойка - 30%/ по договора за покупка, е видно, че процесния запис на заповед е издаден за обезпечение именно на Договора за покупка № Wht9 от 04.06.2020 г. за 50 мт. пшеница“, както и че „действително дължимата сума по процесния запис на заповед /и Договор за покупка № Wht9 от 04.06.2020 г./ е 7 294.44 лева, в съответствие и с горния протокол за прихващане, и доколкото иска бил предявен точно за тази сума, е уважил предявения от „Малинели“ ООД срещу ответниците „Агротоник“ ООД и М. С. Х. установителен иск по чл. 422, ал. 1 от ГПК. С цитираното решение ШОС е признал по отношение на ответниците, че дължат солидарно на ищеца сумата от 7 294.44 лева /предявен като частичен иск от 18 200 лева/, представляваща неизплатено задължение по запис на заповед, издаден от „Агротоник“ ООД, в полза на „Малинели“ ООД, на 01.08.2020 г., с падеж на 01.08.2020 г., за сумата от 18 200 лева, авалиран от М. С. Х., за обезпечение на вземания, за неустойка и връщане на авансово платена цена, по договор за покупка № Wht9/04.06.2020 г., сключен между „Малинели“ ООД и „Агротоник“ ООД, присъдени по ч. гр. дело № 2448/2021 г. по описа на ШРС.

Ето защо не може да се приеме, че ответната страна е доказала изпълнение по този договор.

Същевременно поради пълното изпълнение на договорните си задължения и на основание чл. 7.1 от договора, ответната страна дължи и заплащане на неустойка за забава в размер на 30% от стойността на непредаденото количество пшеница, която неустойка възлиза в размер на 4 200 лв. и е част от процесния запис на заповед, издаден за обезпечение именно на Договора за покупка № Wht9 от 04.06.2020 г. за 50 мт. пшеница.

Ето защо съдът намира, че действително дължимата сума за неустойка по процесния запис на заповед /и договор за покупка Wht9 от 04.06.2020 г./ е 4 200 лева, и доколкото иска е предявен точно за тази сума, съдът намира, че иска следва да бъде уважен, като се признае по отношение на ответниците, че дължат солидарно на ищеца сумата от 4 200 лева. Задължението на авалиста е солидарно съобразно чл. 535 от ТЗ, вр. чл. 538, ал. 1 от ТЗ, вр. чл. 462 от ТЗ, вр. чл. 485, ал. 1 от ТЗ, поради което и същото следва да се признае с решението.

С оглед на гореизложеното се налага извода, че предявения положителен установителен иск е основателен и следва да бъде уважен изцяло.

С оглед изхода на правния спор ответника дължи заплащане и на направените от ищеца разноски в хода на заповедното и настоящото производство в размер на 1 583 лева, включващи заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част от иска и съгласно представен списък.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че „Агротоник“ ООД, ЕИК *** и М. С. Х., ЕГН ***** **ДЪЛЖАТ солидарно на „Малинели“ ООД, с ЕИК ***** чрез адв. Десислава Везенкова от ВАК **сумата от 4 200 /четири хиляди и двеста/ лева**, /предявен като частичен иск от 18 200 лева/, представляваща неизплатено задължение по запис на заповед, издаден от „Агротоник“ ООД, в полза на „Малинели“ ООД, на 01.08.2020 г., с падеж на 01.08.2020 г., за сумата от 18 200 лева, авалиран от М. С. Х., за обезпечение на вземания, за неустойка и връщане на авансово платена цена, по Договор за покупка № Wht9/04.06.2020 г., сключен между „Малинели“ ООД и „Агротоник“ ООД, за която са били издадени Заповед № 15/09.01.2023 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК и Изпълнителен лист № 26/09.01.2023 г. по ЧГД № 43/2023 г. по описа на ШРС.

ОСЪЖДА „Агротоник“ ООД, ЕИК * и М. С. Х., ЕГН ***** ДА ЗАПЛАТЯТ** на „Малинели“ ООД, с ЕИК *** *** чрез адв. Десислава Везенкова от ВАК **сумата от 1 583 лева /хиляда петстотин осемдесет и три лева/**, представляваща направените от негова страна разноски в хода на заповедното и настоящото производство за държавна такса и адвокатско възнаграждение, съгласно представен списък.

Решението подлежи на обжалване пред Шуменски окръжен съд в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Шумен: _____